

ACTES DEL SISÈ COL·LOQUI
INTERNACIONAL DE LLENGUA
I LITERATURA CATALANES

Roma, 28 setembre - 2 octubre 1982

publicades a cura de
Giuseppe Tavani i Jordi Pinell

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
1983

Aquestes actes han estat publicades amb el suport del Ministero dei Beni Culturali italià i de la Università degli Studi «La Sapienza», de Roma.

Primera edició, setembre de 1983

© Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1983

Coberta de Jordi Fornas, que reproduceix el cartell d'Antoni Tàpies editat per la Generalitat de Catalunya amb motiu del Col·loqui.

ISBN 84-7202-582-9

Dip. leg. B - 29.639 - 1983

Impremta de Montserrat

PRÒLEG

Era la primera vegada que el Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes acampava en una gran ciutat. El nom, ja prou suggestiu, de Roma prometia un marc incomparable, però comportava segurs inconvenients que puntualment, a desgrat de la bona voluntat i els esforços dels organitzadors, s'han fet sentir abans, durant i després del Colloqui.

A la lentitud de la màquina burocràtica de certes institucions, als embolics previsibles en qualsevol sistema d'allotjament, s'afegí una vaga d'autobusos que cobrí exactament la setmana del 27 de setembre al 2 d'octubre.

L'acte inaugural, que havia de tenir lloc a l'Aula Magna de la Universitat, a última hora hagué de transferir-se al teatre de la ciutat universitària. Calgué ometre, per absència dels ponents, la primera ponència en programa de cada una de les seccions de Llengua i Literatura.

Havent d'enregistrar, per deure de crònica, aquests ensopecs, hem preferit enumerar-los al principi. Perquè, malgrat tot això, el Colloqui es desplegué dins una atmosfera serena i animada; les sessions d'estudi foren ben concorregudes; les iniciatives de la Secretaria, per tal que l'estada a Roma dels qui hi convenien fos agradable i interessant, foren acollides amb reconeixement i simpatia. Sobre el valor científic de les conferències, ponències i comunicacions, el lector podrà jutjar personalment.

Tal com s'havia demanat a la conclusió del Colloqui d'Andorra (1979), el programa preveia un nombre inferior de ponències, per deixar espai a un major nombre de comunicacions. Durant la preparació del Colloqui, hom havia admès 17 propostes de comunicació, dues de les quals, a la fi, no foren presentades.

Els qui confluien a Roma pel Colloqui, en arribar, podien veure, ja afixat pels carrers de la ciutat, el cartell «Itàlia i els Països Catalans», obra d'Antoni Tàpies, que anunciava el VI Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, patrocinat per l'Ajuntament i la Universitat de Roma, amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya.

El Degà de la Facultat de Lletres ens havia cedit els esplèndids locals de Villa Mirafiori, situada enmig d'un parc de via Noventana, que esdevingué casa nostra durant tots aquells dies. Allí hi teníem les sales de conferències, la secretaria i altres serveis necessaris. En una sala, i galeria annexa, de la torre senyorial, el Departament de Cultura de la Generalitat havia muntat una Exposició del Llibre Català, que comprenia 1.500 volums, i que ja dilluns a la tarda, el 27 d'octubre, els qui hi anaven a formalitzar llur inscripció podien resseguir i admirar.

Al moment d'obrir la Secretaria, el nombre dels inscrits era de 248. Entre el primer i segon dia del Colloqui, arribàrem a 310. D'aquests 310, 232 eren residents als territoris de llengua catalana: 215 al Principat —dels quals, 126 a la ciutat de Barcelona—, 7 al País Valencià, 7 a les Illes, 2 a l'Alguer i 1 a Andorra. Dels restants, 1 venia dels Estats Units d'Amèrica, i 77 d'Europa: Itàlia 40, Alemanya Federal 10, França 9, Suïssa 6, Gran Bretanya 5, Bèlgica 2, Hongria 2, Suècia 2, Holanda 1.

En formalitzar la inscripció, els convinguts rebien la carpeta del Colloqui i un exemplar del cartell d'Antoni Tàpies. La carpeta, a més del programa imprès i el resum de les conferències, ponències i comunicacions, contenia un mapa de Roma i informació útil sobre els mitjans de transport urbans i els restaurants més propers a Villa Mirafiori.

L'acte inaugural —28 d'octubre al matí— fou presidit pel Degà de la Facultat de Lletres, Prof. Luigi De Nardis, que repre-

sentava el Rector de la Universitat. El Prof. Germà Colon, President de l'AILLC, pronuncià unes paraules de salutació i agraiement. Seguí la conferència del Prof. Alberto Boscolo.

Al final de la sessió de la tarda del mateix dia 28, el Prof. Til Stegmann, de la Universitat de Frankfurt, i Dolça Tormo, de l'Institut Català de Bibliografia, presentaren llur projecte «CATALANICA, Bibliografia Catalana en monografies» Donaren compte dels països i temes monogràfics, la bibliografia catalana dels quals tenien ja recollida i a punt de publicació. Demanaren ajut i col·laboració als qui hi assistien.

El matí del dijous, dia 30, fou dedicat a la visita de la zona arqueològica més important de Roma: Fòrum, Palati i Colosseo.

El mateix dia, després de la sessió d'estudis de la tarda, la pianista Rosa Sabater donà un concert de música catalana —obres de Granados, Albéniz i Mompou— a la Sala dels Horacis i Curciacis del Campidoglio.

Dins la sessió del matí del divendres —1 d'octubre— hi hagué una Taula Rodona presidida i dirigida pel Prof. R. Aramon i Serra sobre el tema «Problemes de crítica textual, plantejats específicament sobre textos medievals catalans». Hi intervingueren els Profs. Miquel Batllori, Germà Colon, Giuseppe E. Sansone i Giuseppe Tavani.

Seguí l'acte de lliurament jurídic dels llibres de l'Exposició a la Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica de la Universitat de Roma. El Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Honorable Sr. Max Cahner, exposà els criteris que havien inspirat la selecció dels llibres, destinats a representar, en aquella ocasió, la cultura lingüística i literària catalana. En nom de la Universitat romana, Jordi Pinell, titular de l'ensenyament de Llenya i Literatura Catalanes, respongué amb unes paraules d'agraïment que reproduïm en apèndix.

A l'assemblea plenària de l'AILLC —dia 1 a la tarda— el Prof. Arthur Terry fou elegit nou President de l'Associació; Joan M. Pujals fou elegit vice-secretari i els Profs. Joseph Gulsoy i Joaquim Rafel, vocals de la Junta de Govern. L'assemblea aprovà la proposta de Tarragona com a seu del futur Colloqui. El

Dr. Francesc de B. Moll fou aclamat Conseller de l'Associació. Hom atorgà el títol de Membre d'Honor de l'Associació al Prof. Alberto Boscolo. Fou aprovat un document sobre l'ensenyament del català a Itàlia, que reproduïm en apèndix.

La clausura acadèmica del Colloqui —dissabte, dia 2 d'octubre, al matí— tingué lloc a la Sala de la Protomoteca de l'Ajuntament, amb la conferència del P. Miquel Batllori. Presidí l'acte el Conseller de Cultura de la Generalitat.

Al migdia, des de Piazza Venezia, dos autocars ens conduïren als «Castelli Romani». Després d'haver vorejat el llac d'Albano, per la banda de Castel Gandolfo, arribàrem a Genzano. En un restaurant situat sobre el llac de Nemi, tinguérem el dinar de germanor. Bo i tornant, ens aturàrem un moment al «belvedere» de Frascati, on planava, tot encès, un dels singularíssims capvespres romans.

GIUSEPPE TAVANI
JORDI PINELL